

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районының
Иске Суркино авыл советы

КАРАР

29 январь 2025 ел

№ 114

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районының
«Иске Суркино авыл җирлеге»
муниципаль берәмлегендә бюджет
процессы турында Нигезләмә
хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркиноавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Әлмәт шәһәр прокуратурасының 2024 елның 27 августындагы 02-08-02/836 номерлы күрсәтмәсен карап

Иске Суркино авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта).
2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Иске Суркино авыл Советы карарларының үз көчләрен югалтуын танырга:
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 29 октябрендәге 30 номерлы;
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл Советының 2021 елның 29 октябрендәге 30 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 25 февралендәге 41 номерлы;
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл Советының 2021 елның 29 октябрендәге 41 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 13 июлендәге 52 номерлы;
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл Советының 2021 елның 29 октябрендәге 30 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 19 маендагы 76 номерлы;
  - «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл Советының 2021 елның 29 октябрендәге 30 номерлы карарына үзгәрешләр

кертү турында» 2023 елның 26 октябрәндәгә 85 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл җирлегә» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хақында» Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл Советының 2021 елның 29 октябрәндәгә 30 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2024 елның 23 апрелендәгә 96 номерлы.

3. Әлеге карарны Иске Суркино авылы, Үзәк урамы, 77 йорт, Яңа Суркино авылы, Үзәк урамы, 12а йорт торак пункт территориясендә урнашкан махсус мәғлүмат стендларында игълан итәргә, «Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәғлүмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Интернет» мәғлүмати-телекоммуникация челтәренең Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка җиткерелгәннән) үз көченә керә

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Иске Суркино
авыл җирлегә башлыгы

Н.В. Леонтьев

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының
«Иске Суркино авыл җирлеге» муниципаль
берәмлегендә бюджет процессы турындагы
НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл җирлеге»нең (алга таба - Җирлек) бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләре проектларын төзү һәм карау тәртибен, Җирлек бюджеты проекттын төзү һәм карау, аны үтәүне тикшереп тору, бюджет исәбен алып бару, бюджет хисаплылыгын төзү, карау һәм раслау тәртибен билгели.

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы (алга таба - Россия Федерациясе БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Җирлек уставы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнгән.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актлардагы мәгънәсендә кулланыла.

3. Җирле үзидарә органнары РФ БК нигезендә үз компетенцияләре чикләрендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар кабул итә.

Статья 2. Җирлек бюджеты турындагы карарның гамәлдә булуы

1. Җирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яисә) Җирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Җирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

Статья 3. Жирлек халкының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:
жирле бюджет проектын төзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;
жирле бюджет проектын төзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру, жирле бюджет үтәлеше турында хисап төзү һәм раслау;
жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;
жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;
муниципаль бурычларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;
Россия Федерациясә бюджет классификациясен куллану тәртибен жирле бюджетка караган өлешендә билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;
РФ БК тарафыннан жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

2. Жирлекләрнең жирле үзидарә органнары, әлеге статьяның 1 пунктында санап үтелгән вәкаләтләр белән беррәттән, РФ БК нигезендә жирлек территориясә составына керүче аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметаларын төзү, раслау һәм үтәү тәртибен билгеләү буенча бюджет вәкаләтләрен дә гамәлгә ашыралар.

Статья 4. Жирлек бюджетының хокукый формасы

1. Жирлекнең үз бюджеты бар.
2. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Советы (алга таба - Жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.
3. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен каралган.
Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаларны белем бирүнең һәм тотуның башка рәвешләреннән файдалану рөхсәт ителми.
4. Жирлек бюджетында Россия Федерациясенәң бюджет классификациясә нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләренә гамәлгә ашыруга бәйлә рәвештә барлыкка килә торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.
5. Жирлек бюджетының состав өлеше сыйфатында аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметалары каралырга мөмкин.

Статья 5. Жирлек бюджеты керемнәре

Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә тәзелә.

Статья 6. Жирлек бюджеты чыгымнары

Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәлергә тиешле федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүләр белән бәйлә чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 7. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре:

жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук жирлек (жирлек исәменнән) тарафыннан әлеге мәсьәләләр буенча шартнамәләр (килешүләр) тәзү.

жирле үзидарә органнары үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан жирлек исәменнән шартнамәләр (килешүләр) тәзү.

2. Жирлекнең әлеге статьяның 7.1 пунктының икенче һәм дүртенче абзацларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбеннән үтәлә.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре РФ БК каралган тәртиптә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә үтәлә.

4. Жирле үзидарә органнары үз финанс чаралары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз компетенцияләреннән төшереп калдырылмаган чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

Статья 8. Жирлектә бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Жирлектә бюджет процессы РФ БК билгеләгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Жирлектә бюджет процессы төп этапларны үз эченә ала:

жирлек бюджеты проектын тәзү;

жирлек бюджетын карау һәм раслау;

жирлек бюджеты үтәләше;

жирлек бюджеты үтәләшен тикшереп тору;

бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
бюджет хисабын тәзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

2 бүлек. Бюджет процессында катнашучылар, бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

Статья 9. Жирлектә бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- 1) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Иске Суркино авыл жирлегә башлыгы (алга таба-жирлек башлыгы);
- 2) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Иске Суркино авыл Советы (алга таба-жирлек Советы);
- 3) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Иске Суркино авыл жирлегә башкарма комитеты (алга таба-жирлек башкарма комитеты);
- 4) жирлекнең Ревизия комиссиясе (тышкы муниципаль финанс контроле органы);
- 5) жирлек башкарма комитеты органы (вазыйфаи зат) (Эчке муниципаль финанс контроле органы, финанс органы);
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- 7) бюджет керемнәренә Баш администраторлары (администраторлары);
- 8) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);
- 9) бюджет акчаларын алучылар.

Статья 10. Жирлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

Жирлек Башлыгы:

- 1) финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча жирлек Советы кабул иткән муниципаль хокукый актларны жирлек уставында билгеләнгән тәртиптә имзаль һәм халыкка житкерә;
- 2) үзенә Россия Федерациясе бюджет законнарында, жирлек Уставында һәм жирлекнең башка муниципаль хокукый актларында беркетелгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Статья 11. Жирлек Советының бюджет вәкаләтләре

Жирлек Советы:

- 1) жирлек бюджетын һәм аның үтәләше турындагы еллык хисапны карый һәм раслай;
- 2) үз утырышларында жирлек бюджеты үтәләшенә аерым мәсьәләләрен карау барышында, жирлек Советы үткәрә торган тыңлаулар барышында һәм депутат запросларына бәйле рәвештә тикшереп тора;
- 3) ағымдагы елга жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертә;
- 4) Россия Федерациясенә Салымнар һәм җыемнар турындагы законнары нигезендә жирле салымнарны һәм җыемнарны билгели, үзгәртә һәм юкка чыгара;
- 5) жирле салымнар буенча салым ташламаларын, аларны куллану нигезләрен һәм тәртибен билгели;
- 6) бюджет үтәләшен тикшереп торучы органнарның хокукый статусын тәзи һәм билгели

7) РФ БК, бюджет законнарының башка хокукий актлары, жирлек уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Статья 12. Жирлек Башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Башкарма Комитеты:

- 1) бюджет проектын төзүне тәэмин итә һәм аны кирәкле документлар һәм материаллар белән бергә жирлек Советы раславына кертә;
- 2) Әгәр РФ БКда башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;
- 3) жирлек бюджеты үтәлешен һәм бюджет хисабын төзүне тәэмин итә;
- 4) жирлек советын раслауга бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра;
- 5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;
- 6) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль задание булдыру тәртибен һәм муниципаль задание үтәлешен финанс белән тәэмин итү тәртибен билгели;
- 7) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Жирлек Башкарма комитетының жирле бюджетны төзүне һәм аның үтәлешен оештыручы органы (вазыйфаи заты) (алга таба - финанс органы).

Финанс органы:

- 1) жирлек бюджеты проектын төзи һәм аны жирлек Советына кертү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тапшыра;
- 2) жирлек бюджеты үтәлешен оештыра;
- 3) бюджет хисабын төзү тәртибен билгели;
- 4) бюджет акчаларының баш администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфаты, шулай ук муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар, активлар белән идарә итү сыйфаты мониторингы керә, ул үзе билгеләнгән тәртиптә;
- 5) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Финанс органы яисә башка вәкаләтле органнар ай саен Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетының касса үтәлеше турында хисап төзиләр һәм тапшыралар.

Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре жирлек администрациясе һәм район администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирлек башкарма комитеты органы (вазыйфаи заты):

- 1) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп тора;
- 2) физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрен һәм йөкләмәләрен билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирлек бюджеты керемнәрен

булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук жирлек бюджетыннан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне тикшереп тора;

3) жирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының, шулай ук РФ БК каралган очрактарда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен тикшереп тора;

4) жирлек акчаларын бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәлеше турындагы хисапларның, жирлек бюджетыннан акчалар бирү нәтижәләгә күрсәткечләре күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәслеген тикшереп тора;

5) Сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясә законнарында каралган контрольне гамәлгә ашыра.

Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң норматив хокукый актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 13. Жирлек ревизия комиссиясенәң бюджет вәкаләтләре

Жирлекнең ревизия комиссиясә муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләрен РФ БК нигезендә гамәлгә ашыра.

Жирлекнең ревизия комиссиясә шулай ук:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономияләгән һәм нәтижәләгән билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудитына;

2) жирлек бюджеты турындагы карарлар проектларына, шул исәптән жирлек бюджеты күрсәткечләренәң (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләгәнә экспертиза ясау;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) жирлектә бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачылган тайпылышларны бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренәң Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба – бюджет акчаларының Баш администраторлары) тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

7) «Россия Федерациясә субъектларының, федераль территорияләренәң һәм муниципаль берәмлекләренәң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенәң гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6–ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләргә.

Жирлекнең ревизия комиссиясенәң бюджет вәкаләтләре килешү нигезендә районның контроль-хисап органына тапшырылырга мөмкин.

Статья 14. Бюджет акчалары бүлүченең, бюджет акчаларын бүлүченең бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

- 1) расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларынан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;
- 2) үзенә буйсынган күрсәтмә бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген тәзи;
- 3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә башкарылырга тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;
- 4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәзи;
- 5) бюджет язмасын тәзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы эш бирүчеләр һәм бюджет чараларын алучылар буенча тәзи һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;
- 6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 7) җыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;
- 9) муниципаль биремнәрне тәзи һәм раслый;
- 10) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе БК билгеләгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэмин итә;
- 11) бюджет акчаларының баш бүлүчесенең бюджет хисабын тәзи;
- 12) үзенә буйсынучы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җирлек исемнән җавап бирә;
- 13) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;
- 14) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Бюджет акчаларын бүлүче:

- 1) Җирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- 2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы күрсәткечләр һәм (яисә) бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм Җирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;
- 3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 4) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны алучылар тарафыннан үтәүне, шулай ук Россия Федерациясе БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне тәэмин итә;
- 5) бюджет акчаларының тиешле баш күрсәтмәсендә билгеләнгән очракта

һәм тәртиптә бюджет акчалары баш урнаштыручының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

3. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта жирлек исемненән жирлеккә карата дөгвалар буенча жавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясый:

1) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны ведомстволарныкы буенча, шул исәптән законга яисә башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын чыгару нәтижәсендә каплау турында;

2) казначылык органнарында, финанс органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) шәхси счеты (Счеты)ачылмаган бурычлы казна учреждениесеннән акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын түләтү турында;

3) ул ведомство буйсынуындагы казна учреждениесе булган бюджет акчаларын алучыга аның акча йөкләмәләрен үтәү өчен житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житәрлек булмаганда күрсәтелә торган;

4) жирлеккә карата Федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукий берәмлек мәнфәгатләрән Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган башка дөгвалар буенча.

4. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта жирлек исемненән гамәлләре (гамәл кылмаулары) жирлек казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга карата Россия Федерациясе Гражданлык кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә регресс тәртибендә акчаларны түләтү турындагы дөгвалар буенча дөгвачы вәкиле буларак чыгыш ясый.

Статья 15. Бюджет керемнәре баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы:

1) жирле бюджет керемнәренә үзенә буйсынган администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджетының уртача сроклы финанс планын һәм (яисә) проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр тапшыра;

4) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганақлары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганақлары реестрына кертү өчен аңа беркетелгән керем чыганақлары турында белешмәләр тапшыра;

6) бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;

7) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

8) үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрән үтәү сыйфаты, шулай ук активлар белән идарә итү сыйфаты, муниципаль ихтыяқларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар сыйфаты мониторингы керә, ул үзе билгеләнгән тәртиптә;

9) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) бюджетка түләүләренә, алар буенча пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм аларның дәрәслеген тикшереп торунуны гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләренә, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләренә исәпкә алу (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) бюджет керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренә баш администраторына бюджет керемнәренә баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләренә һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затларның дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганаclarы булган башка түләүләр өчен түләнергә тиешле сумманы исәпләү көненнән дә соңга калмыйча дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына 2010 елның 27 июлендәге по Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә түләнергә тиешле сумманы түләү өчен кирәкле мәгълүматны тапшыра «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 210-ФЗ, очраклардан тыш, Россия Федерациясе законнарында каралган;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләтүгә өметсез дип тану турында карар кабул итә;

8) бюджетка түләүләр, алар буенча пенялар һәм штрафлар буенча дебитор бурычларын түләтү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруның Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә эшләнгән регламентын билгели;

9) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

10) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Жирле бюджет керемнәренә Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Статья 16. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш

администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының үзенә караган администраторларының исемлекләрен төзи;

2) Евразия икътисадый берлегенең һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисадый берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйле операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйле операцияләргә, аванс түләүләренә бәйле операцияләргә бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча кертемнәрне (фаразлауны) һәм түләүләренә, Евразия икътисадый берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйле операцияләренә планлаштыра (фаразлый);

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрдән файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство администраторлары буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының бюджет хисабын төзи;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

8) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) Евразия икътисадый берлегенең һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисадый берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйле операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйле операцияләргә, аванс түләүләренә бәйле операцияләргә бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча кертемнәрне (фаразлауны) һәм түләүләренә, Евразия икътисадый берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйле операцияләренә планлаштыра (фаразлый);

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары бюджетка керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр алуны тәэмин итә;

4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

7) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Статья 17. Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

Бюджет акчаларын алучы:

- 1) бюджет сметасын төзи һәм үти;
- 2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең җиткерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
- 3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәэмин итә;
- 4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтер исәбен алып баруны тәэмин итә);
- 6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисабын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет хисабын бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бирә;
- 7) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;
- 8) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3 бүлек. Җирлек бюджеты проекты төзү

Статья 18. Гомуми нигезләмәләр

1. Җирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында социаль - икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.
2. Җирлек бюджеты проекты РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.
3. Җирлек бюджеты проекты җирлек Советы карары нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елы һәм план чорына) төзелә һәм раслана.
4. Җирлек бюджеты проекты төзү-җирлек Башкарма комитетының аерым бер өстенлегә.
5. Җирлек бюджеты проекты турыдан-туры финанс органы төзи.

Статья 19. Җирлек бюджеты проекты төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Җирлек бюджеты проекты төзү:
Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниеһенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләрне) билгеләүче нигезләмәләрендә;
Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;
Россия Федерацияһенең милли үсеш максатларын һәм аларга ирешү буенча гавами хакимият органнары эшчәнлегә юнәлешләрен билгеләүче документларда;
җирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
җирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

озак сроклы чорга жирлекнең бюджет фаразында (бюджет фаразы проектында, бюджет фаразына үзгөрешләр проектында);

муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программаларга үзгөрешләр проектларында).

2. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында финанс органы жирлек Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларынан, шулай ук жирле үзидарәнең башка органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

Статья 20. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен кимендә өч елга жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә өзәрленә.

Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү жирлек башкарма комитеты (Башкарма комитетның вәкаләтле вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Социаль-икътисадый үсеш фаразы жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет проектын жирлек Советына кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Бюджет проектын төзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

4. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, РФ БК 154 статьясының 1 пунктының икенче абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлек башкарма комитеты белән район Башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

Статья 21. Жирлек бюджеты керемнәрен фаразлау

1. Жирлек бюджеты керемнәре жирлек Советына бюджет турында карар проекты кертелгән көнгә гамәлдә булган территориянең социаль - икътисадый үсеше фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының салым булмаган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре.

2. Жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм жирле бюджет турында карар проектын жирлек Советына карауга керткәннән соң кабул ителгән федераль законнарның, Татарстан Республикасы законнарының, жирлек Советы карарларының нигезләмәләре агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка агымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә үзгөрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

Статья 22. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 23. Салым чыгымнарының исемлеге һәм бәясә

1. Жирлек халкының салым чыгымнары исемлеге муниципаль программалар буенча Жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләрендә төзелә.

2. Жирлек салым чыгымнарын бәяләү ел саен, Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләгәндә исәпкә алына.

Статья 24. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программалар ағымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча бюджет турындагы карарга туры китерелергә тиеш.

3. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме жирле бюджет чыгымнарының һәр программага туры килә торган максатчан статьясы буенча жирле бюджет турындагы карар белән жирлек башкарма комитеты билгеләгән муниципаль программалар исемлеге һәм структурасы нигезендә раслана.

4. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәрү тәртибе һәм аның критерийлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты тарафыннан чираттагы финанс елыннан башлап элек расланган муниципаль программаны туктату яисә үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

4 бүлек. Бюджет проектын төзү, карау һәм раслау

Статья 25. Гомуми нигезләмәләр

1. Бюджет турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, бюджет чыгымнарының гомуми күләме, бюджет кытлыгы (профициты), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Жирлек Советы карарлары (бюджет турындагы Карардан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

2. Жирлек бюджеты турындагы карар белән:

РФ БК 160.1 статьясында каралган очрақларда бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге;

РФ БК 160.2 статьясында каралган очрақларда бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының Баш администраторлары исемлеге;

бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре,

максатчан статьялары, төркемчэләре (төркемнәре һәм төркемчэләре) буенча я чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчэләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемчэләре һәм төркемчэләре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчэләре) буенча бүлү) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчэләре буенча, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, җирлек Советы карары белән билгеләнгән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

ачык норматив йөкләмәләренә үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

беренче елга план чорының шартлы расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджетның чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында Поселения бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары;

муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк узган торышына карап, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелгән булса;

Җирлек Советы карары белән билгеләнгән Җирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Бюджет турындагы карар белән, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән тыш, бюджет турындагы карар белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап кертелгән (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (ярдәмче хужалыклар) буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

Статья 26. Җирлек Советы карарына бюджет турында карар проекты кертү

1. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты бу елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча Җирлек Советы карарына җирлек башкарма комитеты тарафыннан кертелә.

2. Җирлек советына бюджет турындагы карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәгеләр тапшырыла:

1) җирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) агымдагы финанс елының узган чорында җирлекне социаль-икътисадый үстерүнең беренчел йомгаклары һәм агымдагы финанс елында җирлекне социаль-икътисадый үстерүнең көтелә торган йомгаклары;

- 3) җирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;
- 4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына төп характеристикалар фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, җирлек бюджеты кытлыгы (профициты));
- 5) бюджет проектына аңлатма язуы;
- 6) бюджетара трансфертларны бүлүнең методикалары (методикалары проектлары) һәм исәпләре;
- 7) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, агымдагы елның 1 гыйнварына чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел арта барган торышы буенча;
- 8) агымдагы финанс елына Җирлек бюджетының көтелгән үтөлешен бәяләү;
- 9) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата җирлек советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыктар барлыкка килгән очракта, күрсәтелә;
- 10) Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганакалары реестрлары;
- 11) муниципаль программаларның паспорты (паспортлары проектлары), күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары;
- 12) башка документлар һәм материаллар.

3. Әгәр тәкъдим ителгән документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килмәсә, җирле бюджет турында карар проекты Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы башкарма комитетына әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килергә тиеш.

Статья 27. Җирлек бюджеты турында карар проекты буенча гавами тыңлаулар

1. Җирле бюджет турында карар проекты Җирлек Советы утырышында каралганчы, күрсәтелгән проектка, Җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, гавами тыңлаулар уздырыла.

2. Ачыки тыңлаулар йомгаклары буенча җирле бюджет турында карар проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр төзелә, алар Җирлек Башкарма комитетына җибәрелә һәм Җирле бюджет турында карар проектын карау алдыннан Җирлек Советы игътибарына җиткерелә.

Статья 28. Җирлек бюджеты турындагы карар проектын карау һәм раслау тәртибе

1. Бюджет һәм аны раслау турындагы карар проектын карау тәртибе РФ Үзәк сайлау комиссиясә таләпләре нигезендә Җирлек Советы карары белән билгеләнә.

2. Җирлек Советына бюджет турындагы карар проекты башкарма комитеты кертелгән көннән алып ике эш көне эчендә Җирлек Советы рәисә аны экспертиза уздыру өчен Ревизия комиссиясенә җибәрә.

3. Ревизия комиссиясә күрсәтелгән проектны алган көннән ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясә бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

4. Җирлек бюджеты турында карар проекты Ревизион комиссия бәяләмәсә белән комиссиядә, шулай ук Җирлек Советы депутатларына карауга җибәрелә.

5. Ревизион комиссия бәяләмәсә Җирлек Совет депутатлары тарафыннан Җирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә

алына.

6. Жирлек Советы рәисе Ревизион комиссия бәяләмәсе нигезендә бюджет турында яисә аны Башкарма комитетка эшләп бетерергә кайтару турында карар кабул итә.

7. Жирлек бюджеты турында карар проекты Барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән Жирлек башкарма комитеты тарафыннан Жирлек Советына Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан эшләп бетерүгә кәргән кәнгән алып биш эш кәне эчендә тәкдәим ителергә тиеш.

8. Жирлек советы Жирлекнең бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

9. Жирлекнең бюджет проекты, Жирлекнең бюджетын раслау турындагы карар Жирлек Советы тарафыннан рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

Статья 29. Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирлек башкарма комитеты күрсәтелгән карарны хокукый жайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын эшләүне тәэмин итә һәм аны Жирлек Советына тапшыра.

2. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын турыдан-туры эшләүне финанс органы гәмәлгә ашыра.

3. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын карау һәм раслау Жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гәмәлгә ашырыла.

4. Жирлек урынбасарының бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында Поселения Советы карары Жирлек Уставында билгеләнгән тәртиптә имза салынганнан соң 10 кәнгән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

5 бүлек. Жирлек бюджеты үтәлеше

Статья 30. Жирлек бюджетын үтәү нигезләре

1. Бюджетны үтәү Жирлек башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

2. Бюджет үтәлешен оештыру финанс органына йөкләнә.

3. Бюджетны үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

4. Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

Статья 31. Жирлек бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын тәзү һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе тарафыннан гәмәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләргә раслый.

3. Жыелма бюджет язмасына РФ БК 217 маддәсенәң 3 пунктында каралган

очрақларда җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертелмиçе, финанс органы җитәкçесе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча җыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очрақлардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә җиткерелә.

5. Җирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы карарында (җирлекнең бюджет турындагы карарынан тыш) финанс органы җитәкçесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмиçе генә җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү өчен өстәмә нигезләр каралырга һәм (яисә) бюджет турындагы карарда күрсәтелгән өстәмә нигезләргә билгеләү турындагы нигезләмәләр каралырга мөмкин.

Статья 32. Касса планы

Финанс органы касса планын тәзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, җирле бюджет керемнәренә Баш администраторлары, җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын тәзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләргә составын һәм тапшыру срокларын билгели.

Муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр өчен түләү буенча бюджеттан күчәрүләр фаразы муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен сатып алуларны планлаштырганда билгеләнгән товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр срокларын һәм муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләргә түләү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Касса планын тәзү һәм алып бару финанс органы яисә җирлекнең җирле администрациясенә вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Статья 33. Керемнәр һәм чыгымнар буенча җирлек бюджеты үтәлеше

1. Керемнәр буенча җирлек бюджеты үтәлеше Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет кануннары, РФ БК нигезләмәләргә нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Чыгымнар буенча җирле бюджетны үтәү РФ БК таләпләрен үтәгән килеш финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 34. Җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары буенча җирле бюджет үтәлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары буенча бюджет үтәлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан җыелма бюджет язмасы нигезендә, бюджетның бердәм сетында калган акчалар белән идарә итү операцияләргән тыш, РФ БК нигезләмәләргә нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары буенча бюджет ассигнованиеләргә исәбәннән үтәлергә тиешле акча йөкләмәләргән түләүне санкцияләү финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 35. Шәхси сетылар

1. Җирле бюджет керемнәргә администраторларының операцияләргән

исәпкә алу Федераль Казначылыкта ачылган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтәү буенча операцияләрне исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Финанс белән тәмин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган бюджет акчаларын алучыларның акчалары белән операцияләрне исәпкә алу федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган лицевой счетларда башкарыла.

5. Финанс белән тәмин итү чыганагы РФ БК 242.26 мaddәсендә күрсәтелгән средстволардан торган казначылык озата йөрүендә катнашучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, финанс органында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда күрсәтелгән лицевой счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджеттан акча алучыларга, казначылык озатуында катнашучыларга алар турындагы белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгәннән соң, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затларга ачыла.

Статья 36. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларының баш күрсәтмәсендә билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булган казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе яисә әлеге орган исеминән Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә житкерелгән лимитларга туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруга бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана торган муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу планнарын - товарлар сатып алу графикларын формалаштырганда каралган муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет йөкләмәләрен үтәүгә финанс белән тәмин итү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланырга тиеш.

Житәкчесенә аны казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә раслау хокукы бирелгән казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә, шулай ук өстәмә рәвештә дәүләт идарәсе секторы

операцияләре классификациясенәң житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары.

Статья 37. Жирлек бюджетын үтөгәндә фактта алынган керемнәрдән бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән файдалану

1. Бюджетны үтөгәндә фактта алынган керемнәр керемнәр керемнәр керемнәр бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш финанс органы тарафыннан, муниципаль хисаплашуларны биләүгә, муниципаль бурычны каплауга бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, шулай ук Поселениенең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә, аларны үтәүгә РФ БК 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, юлланырга мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясә БК 242 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә жирле бюджетка керә торган, шулай ук бюджет турында карар белән расланган керемнәрдән тыш бюджет үтөгәндә фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган кертемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертәп, күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

Статья 38. Агымдагы финанс елын төгәлләү

1. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре үз эшчәнлеген 31 декабрьдә туктата.

2. Бюджетның бердәм счётында булмаган бюджет акчаларының бюджет акчалары алучылар тарафыннан файдаланылмаган калдыклары агымдагы елның соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан Россия Федерациясә БК каралмаган булса, бердәм бюджет счётына күчерелергә тиеш.

3. Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар, финанс белән тәэмин итү чыганагы Россия Федерациясә Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, алар элек бирелгән бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш, шушы финанс елның беренче 15 эш көне эчендә.

6 бүлек. Бюджет хисаплылыгын тәзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

Статья 39. Бюджет хисаплылыгын тәзү

1. Бюджет хисабы түбәндәгеләргә үз эченә ала:
бюджет үтөлеше турында хисап;
бюджет үтөлеше балансы;
эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
аңлатма язуы.

2. Бюджет үтөлеше турында хисапта Россия Федерациясәнең бюджет классификациясә нигезендә бюджет дефицитын финанслау керемнәре,

чыгымнары һәм чыганакалары буенча бюджет үтөлеше турындагы күрсәткечләр бар.

3. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын тәзиләр.

Жирле бюджет акчаларының баш администраторлары үзләре билгеләгән срокларда финанс органына бюджет хисабын тапшыра.

4. Жирлекнең бюджет хисабы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс органы тарафыннан төзелә.

5. Жирлекнең бюджет хисабы еллык була. Жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

6. Жирлекнең бюджет хисабы жирлекнең башкарма комитетында финанс органы тарафыннан тапшырыла.

7. Агымдагы финанс елның беренче кварталы, яртыеллыгы һәм тугыз ае өчен Жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап Жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм Жирлек Советына һәм Ревизия комиссиясенә жибәрелә.

Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисап Жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

8. Жирлекнең финанс органы районның Финанс-бюджет палатасына бюджет хисабы тапшыра.

Статья 40. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап Жирлек Советында каралганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, аңа бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабына тышкы тикшерү һәм жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү керә.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү ревизия комиссиясе тарафыннан Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып башкарыла.

Жирлек Советы мөрәжәгатә буенча жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү районның Контроль - хисап палатасы яисә Татарстан Республикасы контроль - хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирлек башкарма комитеты бу елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмә әзерләү өчен жирле бюджетның үтөлеше турында хисап тапшыра. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

4. Ревизия комиссиясе, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисабына тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып, жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Ревизия комиссиясе тарафыннан Жирлек Советына тапшырыла һәм бер үк вакытта жирлек башкарма комитетына жибәрелә.

Статья 41. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисапны Жирлек Советы тарафыннан тапшыру, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе Жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтөлешенә һәм бюджет хисабына анализ ясалган аңлатма язуы һәм муниципаль биремнең үтөлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирлек бюджеты үтөлеше турында карар проекты, жирлек бюджеты үтөлеше турында башка бюджет хисабы, Россия Федерациясә бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча Жирлек Советы жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарны раслау йә кире кагу турында Карар кабул итә.

Жирлек Советы Бюджет үтөлеше турындагы карарны кире каккан очракта, ул белешмәләрнең дәрәс булмаган яисә тулы булмаган чагылышы фактларын бетерү һәм кабат тапшыру өчен бер айдан да артмаган вакытка кире кайтарыла.

4. Жирле бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап Жирлек Советына бу елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

Статья 42. Жирлек бюджеты үтөлеше турында карар

1. Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисап, бюджет керемнәренең, чыгымнарының һәм кытлыгының (профицетының) гомуми күләмен күрсәтеп, Жирлек Советы карары белән раслана.

2. Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджетлар керемнәре классификациясә кодлары буенча бюджет керемнәре;

жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

бюджетлар чыгымнары классификациясә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирле бюджет чыгымнары;

бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясә кодлары буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

Жирлек Советы тарафыннан расланган, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, Жирлек Советы карары белән жирлек бюджетының үтөлеше турында Карар кабул итү өчен билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Статья 43. Ачык тыңлаулар

Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы хисапны караганчы, Жирлек Советы утырышында Жирлек советы билгеләгән тәртиптә ачык тыңлаулар үткөрелә.

7 бүлек. Муниципаль финанс контроле

Статья 44. Төп нигезләмәләр. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар вәкаләтләре

1. Бюджет процессының барлык этапларында муниципаль финанс

контроле гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актларның, физик затларга җирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукий актларның нигезләмәләрен үтәүне, шулай ук муниципаль контрактларның, җирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләрнең) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органының тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актлар, физик затларга җирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча ачык норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренәң үтәләшен, шулай ук җирлек бюджетыннан акчалар бирү турында муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларының үтәләшен тикшереп тору;

бюджет акчаларының, бюджет үтәләше турында квартал һәм еллык хисапларның баш администраторларының бюджет хисабын төзүнең һәм тапшыруның дәрәсләген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшереп тору;

«Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләренәң һәм муниципаль берәмлекләренәң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенәң гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

4. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренәң үтәләшен тикшереп тору;

физик затларга җирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренәң үтәләшен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда җирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләренәң (киләшүләрнең) шартларын үтәүне тикшереп тору;

бюджеттан акча бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренәң (киләшүләрнең), шулай ук РФ БК каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренәң (киләшүләрнең) шартлары үтәләшен тикшереп тору;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәләше турындагы хисапларның, бюджеттан акчалар бирүнең нәтижәләгә күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәсләген тикшереп тору;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган сатып алулар өлкәсен тикшереп тору.

8 бүлек. Бюджетара трансфертлар

Статья 45. Жирле бюджетлардан бирелә торган бюджетара трансфертлар формалары

1. РФ БК таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очрақларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен уртак финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр биреләргә мөмкин.

2. Район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар би­рү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартлар үтәлгәндә бирелә.

Статья 46. Муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирлек бюджетыннан субсидияләр

1. РФ БК таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очрақларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр биреләргә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне би­рү максатлары һәм шартлары жирле администрацияләр арасында субсидия бюджетыннан бирелә торган жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган килешүләр белән билгеләнә.

Статья 47. Жирлек бюджетыннан район бюджетына башка бюджетара трансфертлар

РФ БК таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очрақларда һәм тәртиптә район бюджетына билгеләнештәге килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар биреләргә мөмкин.

Иске Суркино
авыл жирлеге башлығы

Н.В. Леонтьев